Έγγραφο Υπουργείου Εργασίας 35474 / 823 / 10.12.2013

Έννοια άμεσων γεωργικών εργασιών –Επέκταση του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και στους εργάτες γης – Τα θέματα αμοιβής και ασφάλισης των εργατών γης γίνονται με τη διαδικασία έκδοσης και εξαργύρωσης του εργοσήμου – Οι ρυθμίσεις περί εργοσήμου δεν θίγουν υφιστάμενες ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας όπως την υποχρέωση κάθε εργοδότη για καταγραφή των μισθωτών που απασχολεί στις καταστάσεις προσωπικού – Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»

«ΘΕΜΑ : Παροχή πληροφοριών »

(…..)

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού , στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας μας , σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα.

1. Κατά τα κριθέντα εκ της νομολογίας των δικαστηρίων έχει γίνει δεκτό ότι άμεσες γεωργικές εργασίες είναι εκείνες που συμβάλλουν ευθέως στην παραγωγή γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων , όπως η καλλιέργεια της γης, η ανάπτυξη ζώων , η επιτήρηση των καλλιεργουμένων, η φύλαξη των προϊόντων και των ζώων , σε κάθε περίπτωση δε , έως την ολοκλήρωση της παραγωγικής διαδικασίας, η οποία στις καλλιέργειες συμπίπτει με την συγκομιδή (Α.Π. 794/1995 , Α.Π. 72/1975 , Α.Π. 614/1966).

2. Περαιτέρω , το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.1876/1990 «περί ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων και άλλων διατάξεων » , η ισχύς του οποίου άρχισε την 8.5.1990(άρθρο 35 ιδίου νόμου και 12386/1990 απόφαση Υπουργού Εργασίας που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση αυτού), ορίζει τα εξής:

«1. Ο νόμος αυτός όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη , επιχείρηση , εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας , στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στη γεωργία , κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες καθώς και οι κατ' οίκον εργαζόμενοι».

Περαιτέρω το άρθρο 3, παρ.1 περ. α του ιδίου νόμου προβλέπει ότι «1. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας διακρίνονται: α. Σε εθνικές γενικές, που αφορούν τους εργαζομένους όλης της χώρας» ενώ το άρθρο 8, παρ.1 εδ. α΄ διαλαμβάνει ότι «1.Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους όρους εργασίας, που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας... » .

Έτσι, από την έναρξη ισχύος του Ν.1876/1990 , έχουμε επέκταση του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και στους αμέσως εργαζόμενους στη γεωργία, ανεξαρτήτως της υπαγωγής ή μη αυτών στην ασφάλιση του ΙΚΑ και της ιδιότητας του εργοδότη (Α.Π. 1322/2008 , Α.Π. 36/2007 ΟΛΟΜ).

3. Όσον αφορά στην υποχρέωση του εργοδότη για υποβολή καταστάσεων προσωπικού και προγραμμάτων εργασίας στην αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.2874/2000 (ΦΕΚ 286 Α) όπως αυτό

τροποποιήθηκε και ισχύει , προβλέπεται ότι : «1.Κάθε εργοδότης υπαγόμενος στις διατάξεις του παρόντος υποχρεούται όπως μια φορά το χρόνο και κατά το χρονικό διάστημα από 15 Σεπτεμβρίου έως 15 Νοεμβρίου καταθέτει, καθ' οιονδήποτε τρόπο, στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε.-Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης, εις διπλούν, πίνακα με την επωνυμία, το είδος, τον τόπο λειτουργίας και το Α.Φ.Μ. της επιχείρησης ο οποίος θα περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία ενός εκάστου των απασχολούμενων σε αυτή μισθωτών.

Α. Το ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο πατέρα και μητέρας, ηλικία και οικογενειακή κατάσταση (τέκνα).

Β. Την ειδικότητα, ημερομηνία πρόσληψης και την τυχόν προϋπηρεσία στην ειδικότητα.

Γ. Τον αριθμό κάρτας πρόσληψης (Ο.Α.Ε.Δ.), τον αριθμό μητρώου του Ι.Κ.Α., τον αριθμό βιβλιαρίου ανηλίκων (επί απασχολήσεων ανηλίκων) και τον αριθμό αδείας εργασίας αλλοδαπού (επί απασχολήσεως αλλοδαπού).

Δ. Τα στοιχεία του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας, καθώς και το ωράριο απασχόλησής τους στην επιχείρηση.

Ε. Τη διάρκεια εργασίας (ώρες έναρξης και λήξης ημερήσιας εργασίας), το διάλειμμα και τις διακοπές εργασίας.

ΣΤ. Τις πάσης φύσεως καταβαλλόμενες αποδοχές.

2. Η ορθότητα και η ακρίβεια των αναγραφομένων πάσης φύσεως αποδοχών, καθώς και των λοιπών στοιχείων αποτελεί ευθύνη του υπεύθυνου εργοδότη ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν προσώπου. Ο ανωτέρω πίνακας προσωπικού προσυπογράφεται υποχρεωτικά και από τον Προϊστάμενο Προσωπικού ή Οικονομικού ή Λογιστηρίου ή τον υπεύθυνο λογιστή που συμπράττει στη σύνταξή του, οι οποίοι βεβαιώνουν την ακρίβεια των πάσης φύσεως αποδοχών και έχουν όλες τις ευθύνες που προβλέπονται από το ν.1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α΄). Τυχόν παράλειψη της υπογραφής από τον υπεύθυνο λογιστή αιτιολογείται από τον εργοδότη με δήλωση του ν.1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α΄).

3. Οι εποχικού χαρακτήρα επιχειρήσεις υποχρεούνται όπως καταθέτουν τον πίνακα προσωπικού εντός μηνός από την έναρξη της εποχικής περιόδου.

4. Με μέριμνα του εργοδότη το ένα αντίτυπο του ανωτέρω πίνακα παραλαμβάνεται από την υπηρεσία κατάθεσης σφραγισμένο και αναρτάται σε εμφανές σημείο του τόπου εργασίας χωρίς τη στήλη των καταβαλλόμενων αποδοχών προφυλασσόμενο κατάλληλα από τυχόν φθορές. Το άλλο παραμένει στο αρχείο της υπηρεσίας του Σ.ΕΠ.Ε.. Στο αρχείο των κατατεθειμένων πινάκων των υπηρεσιών του Σ.ΕΠ.Ε. έχει άμεση πρόσβαση η αρμόδια υπηρεσία του Ι.Κ.Α. σε κάθε περίπτωση…».
Περαιτέρω , σύμφωνα με το άρθρο 1, της υπ’ αριθμ. 28153/126/30.08.2013 (ΦΕΚ Β 2163) Απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, αναφορικά με τον επανακαθορισμό των όρων και προϋποθέσεων ηλεκτρονικής υποβολής στοιχείων για

θέματα αρμοδιότητας του ΣΕΠΕ και του ΟΑΕΔ όπως ορίζουν οι υποπαράγραφοι ΙΑ 10, 11, 12, 13 και 14 του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012, « Κάθε εργοδότης που απασχολεί εργαζόμενο με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου υποχρεούται να υποβάλει ηλεκτρονικά, με την επιφύλαξη του άρθ. 9 παρ. α΄ και β΄, της παρούσης στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με την ονομασία «ΕΡΓΑΝΗ» το οποίο διασυνδέεται με το ΟΠΣ ΟΑΕΔ και το ΟΠΣ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στοιχεία για τα αναφερόμενα στο επόμενο άρθρο (άρθρο 2- βλέπε παρακάτω) θέματα με τα συνημμένα έντυπα (Ε3 έως Ε10), σύμφωνα με την οριζόμενη στην παρούσα απόφαση διαδικασία. Η παρούσα αφορά αποκλειστικά τη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής στοιχείων».

Η υποχρέωση του ως άνω άρθρου 1, αφορά τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα που απασχολούν προσωπικό με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου , ορισμένου ή αορίστου χρόνου(Βλ. Εγκύκλιο με αρ. πρ. 31398/6.9.2013 της Διεύθυνσης Προγραμματισμού & Συντονισμού Κοιν. Επιθεώρησης της Κ.Υ. του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας ΑΔΑ: ΒΛ 96Λ-Ε9Α). Επισημαίνεται ότι όπως αναφέρεται στην προαναφερθείσα παρ. α’ του άρθρου 9: «Από 1/3/2013 εφαρμόζεται υποχρεωτικά η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής των εντύπων, πλην των περιπτώσεων:

i) των εργοδοτών που τους έχουν αποδοθεί από το ΙΚΑ- ΕΤΑΜ, περισσότερα από ένα ΑΜΕ (Αριθμός Μητρώου Εργοδότη),

ii) εργοδοτών που αντιμετωπίζουν αντικειμενική αδυναμία πρόσβασης στο ΠΣ ΣΕΠΕ- ΟΑΕΔ- ΙΚΑ -ΕΤΑΜ λόγω μη απογραφής τους στο ΙΚΑ ή απογραφής στο ΙΚΑ χωρίς ΑΦΜ,

iii) εργοδοτών που διαθέτουν ΑΜΟΕ (Αριθμός Μητρώου Οικοδομοτεχνικού Έργου). Για τις περιπτώσεις αυτές συνεχίζεται η διαδικασία κατάθεσης των εντύπων του άρθρου 2 της παρούσης, ισχυουσών των προθεσμιών και της διαδικασίας που αφορούν τη χειρόγραφη υποβολή, με προσέλευση στην αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ ή/και του ΟΑΕΔ, μέχρι τον ηλεκτρονικό συγχρονισμό του ΠΣ ΣΕΠΕ- ΟΑΕΔ- ΙΚΑ -ΕΤΑΜ…»

Περαιτέρω , στο άρθρο 2 της ίδιας ως άνω υπουργικής απόφασης καταγράφονται αναλυτικά τα έντυπα και οι ηλεκτρονικά υποβαλλόμενες πράξεις ως εξής:

«α) Ε3. Αναγγελία πρόσληψης,

β) Ε4. Πίνακας προσωπικού,

γ) Ε5. Αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού,

δ) Ε6. Καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου (με ή χωρίς προειδοποίηση),

ε) Ε7. Βεβαίωση - Δήλωση εργοδότη για συμβάσεις ορισμένου χρόνου ή έργου,

στ) Ε8. Γνωστοποίηση πραγματοποιηθείσας υπερωριακής απασχόλησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 80 παρ.1 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α΄ 18),

ζ) Ε9. Σύμβαση Εργασίας Μερικής Απασχόλησης ή/και Εκ Περιτροπής Εργασίας

η) Ε10. Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

Τα ανωτέρω έντυπα επισυνάπτονται στην παρούσα και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής».

Πιο συγκεκριμένα , όσον αφορά το έντυπο Ε4, ισχύουν ειδικότερα τα εξής:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, της προαναφερθείσας υπουργικής απόφασης: «β) Το έντυπο Ε3 (αναγγελία πρόσληψης) και το Ε4 (πίνακας προσωπικού) που υποβάλλεται συμπληρωματικά ως προς τις νέες προσλήψεις, υποβάλλονται ηλεκτρονικά το αργότερο την ίδια ημέρα της πρόσληψης και πάντως πριν από την ανάληψη υπηρεσίας από τον εργαζόμενο. Οι νέοι εργοδότες, οι οποίοι προβαίνουν σε πρόσληψη για πρώτη φορά, καθώς και όσοι εργοδότες δημιουργούν παραρτήματα με νέες προσλήψεις εργαζομένων, μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονικά το έντυπο Ε3 και Ε4, εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την απογραφή στην αρμόδια Υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

γ) Κατά την υποβολή των εντύπων του άρθ. 30 παρ. 4 του Ν. 3996/2011, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από την περίπτωση 2 της υποπαραγράφου ΙΑ.13 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012:

1. Ο εργοδότης υποβάλλει ηλεκτρονικά το έντυπο Ε4 (πίνακας προσωπικού) συμπληρωμένο μόνο ως προς τα στοιχεία i) της μεταβολής των αποδοχών εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη μεταβολή και ii) της αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, την ίδια ημέρα ή το αργότερο εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία αλλαγής του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

2. Δεν απαιτείται η ηλεκτρονική κατάθεση συμπληρωματικού πίνακα προσωπικού όταν η επιχείρηση ή εκμετάλλευση αλλάζει νόμιμο εκπρόσωπο…».

Με βάση τα παραπάνω, καθίσταται εμφανές ότι κάθε εργοδότης έχει υποχρέωση να καταγράφει στις καταστάσεις προσωπικού εργαζόμενους που απασχολεί («μισθωτούς») οι οποίοι συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας (Αρ. Πάγου 1462/80 κ.τ.λ.). Εν κατακλείδι με τις διατάξεις του άρθρου 74 του Ν.4144/2013 «Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση και στην αγορά εργασίας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (ΦΕΚ 88 Α΄) με τις οποίες αντικαθίστανται τα άρθρα 20 και 21 του Ν.3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α’) όπως ισχύουν μετά την τροποποίηση τους από την παρ. 8 του άρθρου 76 τουΝ.3996/2011 (ΦΕΚ 170 Α΄) ρυθμίζονται τα θέματα αμοιβής και ασφάλισης των εργατών γης με τη διαδικασία έκδοσης και εξαργύρωσης της ειδικής επιταγής «Εργόσημο». Ευνόητο είναι ότι οι σχετικές

ρυθμίσεις περί εργοσήμου δεν καταργούν υφιστάμενες ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας.»